

Zarządzenie nr 49/2019
Wójta Gminy Stara Dąbrowa
z dnia 07 maja 2019 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu „Strategii Rozwoju Oświaty w Gminie Stara Dąbrowa na lata 2019 – 2023”

Na podstawie art. 5a ust. 1 i art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2019 r. poz. 994 ze zm.) oraz § 10 Uchwały Nr XII Rady Gminy Stara Dąbrowa w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Stara Dąbrowa z dnia 30 listopada 2011 r. Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego nr 158, poz. 3307 z póź. zm). zarządzam, co następuje:

§ 1. Przeprowadzić konsultacje społeczne dotyczące projektu „Strategii Rozwoju Oświaty w Gminie Stara Dąbrowa na lata 2019 – 2023”.

§ 2. Konsultacje społeczne odbędą się w terminie od 13 maja 2019 r. do 03 czerwca 2019 r. na terenie całej gminy.

§ 3. Konsultacje zostaną przeprowadzone w formie imiennego wyrażenia opinii:

- 1) zbieranie uwag wniesionych elektronicznie (adres e-mail: szkoly@staradabrowa.pl) z dopiskiem „Konsultacje społeczne „Strategia Rozwoju Oświat w Gminie Stara Dąbrowa;”
- 2) zbieranie uwag wniesionych papierowo (adres: Urząd Gminy Stara Dąbrowa; 73-112 Stara Dąbrowa 20; telefon 573-98-39) z dopiskiem „Konsultacje społeczne „Strategia Rozwoju Oświaty w Gminie Stara Dąbrowa;”;

§ 4. Uwagi do projektu należy dostarczyć na formularzu zgłoszenia opinii, który stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia. Formularz zmiany będzie opublikowany na stronie internetowej Urzędu Gminy, Biuletynie Informacji Publicznej, na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy oraz w sołectwach.

§ 5. Wynik konsultacji Wójt Gminy Stara Dąbrowa podaje do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie wyników na tablicach ogłoszeń w poszczególnych miejscowościach, na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy, w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Stara Dąbrowa oraz przedkłada Radzie Gminy.

§ 6. Wykonanie zarządzenia powierza się Inspektorowi ds. oświaty.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WÓJT
Kalmus-Samsel
Sylvia Kalmus-Samsel

FORMULARZ KONSULTACJI

projektu „Strategii Rozwoju Oświaty Gminy Stara Dąbrowa na lata 2019 – 2023”.

1. Dane podmiotu biorącego udział w konsultacjach:

Nazwa podmiotu	
Adres	
Telefon lub adres e-mail	

2. Uwagi do projektu „Strategii Rozwoju Oświaty Gminy Stara Dąbrowa na lata 2019 – 2023”:

Lp.	Kwestionowany zapis projektu założeń strategicznych lub nowa propozycja	Nr strony	Treść proponowanej uwagi	Uzasadnienie

.....
Data, imię i nazwisko osoby zgłaszającej uwagi w imieniu podmiotu

P

UWAGA: Wypełniony formularz należy przesłać na adres: Urząd Gminy w Starej Dąbrowie; 73-112 Stara Dąbrowa 20 lub na adres poczty elektronicznej: szkoly@staradabrowa.pl z dopiskiem „Konsultacje społeczne „Strategia Rozwoju Oświat w Gminie Stara Dąbrowa w terminie do 03 czerwca 2019 r.

Zgodnie z art. 13 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.

(Dz. Urz. UE L 119 z 05.05.2016) informuję, że:

- 1) administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Gmina Stara Dąbrowa reprezentowana przez Wójta.
- 2) Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą na podstawie art.6 ust.1 lit.a,b,c ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r..
- 3) Pani/Pana dane osobowe przechowywane będą do momentu żądania usunięcia lub z innych przyczyn przewidzianych przepisami prawa.
- 4) posiada Pani/Pan prawo do żądania od administratora dostępu do danych osobowych, prawo do ich sprostowania usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, prawo do cofnięcia zgody oraz prawo do przenoszenia danych,
- 5) ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego,
- 6) podanie danych osobowych jest dobrowolne.

**STRATEGIA ROZWOJU
OŚWIATY
W GMINIE STARA DĄBROWA
W LATACH 2019 – 2023**

STARA DĄBROWA 2019

Spis treści:

- I. Analiza stanu oświaty w Gminie Stara Dąbrowa w latach 2016 – 2018.
  1. Analiza organizacyjna.
  2. Analiza finansowa.
  3. Analiza demograficzna.
  4. Analiza możliwych rozwiązań.
- II. Zmiana struktury placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa.
  1. Likwidacja Szkoły Podstawowej w Parlinie.
  2. Utworzenie Szkoły Filialnej Szkoły Podstawowej w Starej Dąbrowie z siedzibą w Parlinie.
  3. Zwiększenie liczby miejsc w oddziałach przedszkolnych prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa w Szkołach w Starej Dąbrowie oraz w Filii Szkoły w Parlinie i w Szkole Podstawowej w Chlebówku.
- III. Nowa strategia w zakresie oferty edukacyjnej szkół prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa.
  1. Unowocześnienie oraz dostosowanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i rodziców oraz do reformy systemu edukacji w Polsce – podniesienie jakości kształcenia.
  2. Poszerzenie funkcji opiekuńczo – wychowawczej szkół.
  3. Zajęcia dodatkowe w szkołach i w oddziałach przedszkolnych dla dzieci z terenu Gminy
  4. Pomoc pedagoga, psychologa i logopedy w każdej szkole.
- IV. Restrukturyzacja wydatków Gminy Stara Dąbrowa na oświatę.
- V. Zakończenie.

I. Analiza stanu oświaty w latach 2016 – 2018.

1. Analiza organizacyjna.

W roku szkolnym 2018/2019 Gmina Stara Dąbrowa prowadzi aż trzy szkoły podstawowe, które zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. 2018 r. poz. 996 z późn. zm.) obejmują swoją strukturą organizacyjną klasy od I do VIII. Są to:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Noblistów Polskich w Starej Dąbrowie;
2. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Parlinie;
3. Publiczna Szkoła Podstawowa w Chlebówku.

Należy podkreślić, że do dnia 31 sierpnia 2017 r. w Gminie Stara Dąbrowa struktura prowadzonych przez Gminę szkół była inna. Istniały dwie szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa w Parlinie i Szkoła Podstawowa w Chlebówku, a każda z nich obejmowała klasy od I do VI. Ponadto, istniało Publiczne Gimnazjum w Starej Dąbrowie obejmujące swą strukturą organizacyjną klasy I – III. Reforma systemu oświaty przeprowadzana od 1 września 2017 r. wymusiła likwidację gimnazjów jako odrębnych typów szkół. Zgodnie z przepisami wprowadzającymi nowy ustrój szkolny, każda z gmin musiała podjąć decyzję co do tego, który spośród wskazanych przez ustawodawcę wariantów likwidacji gimnazjów wybrać:

- 1) włączenie do szkoły innego typu (np. do istniejącej szkoły podstawowej),
- 2) przekształcenie w szkołę innego typu (np. w nową szkołę podstawową) albo
- 3) likwidacja gimnazjum – bez włączania lub przekształcania.

Publiczne Gimnazjum im. Noblistów Polskich w Starej Dąbrowie, mocą decyzji Rady Gminy Stara Dąbrowa, zostało przekształcane w Szkołę Podstawową. W konsekwencji, w Gminie Stara Dąbrowa powstała trzecia szkoła podstawowa, przy czym każda ze szkół jest przeznaczona dla dzieci zamieszkujących w Gminie w tym samym wieku: 7 – 15 lat.

Jednym z założeń reformy systemu oświaty wdrażanej od 1 września 2017 r., jest to, że nowe szkoły podstawowe muszą – co do zasady – obejmować pełną strukturę organizacyjną. Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe, struktura organizacyjna szkoły podstawowej obejmuje klasy I – VIII. W wyniku reformy systemu oświaty z 2017 r. oraz decyzji podjętych przez władze Gminy w 2017 r., w każdej z trzech szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa formalnie istnieją wszystkie oddziały szkoły podstawowej: od klasy I do klasy VIII. Należy w tym miejscu podkreślić, o czym będzie mowa w dalszej części niniejszego opracowania, że w rzeczywistości w żadnej ze szkół

prowadzonych przez Gminę nie ma pełnej struktury organizacyjnej: w każdej z tych szkół nie ma albo oddziałów klasy VII albo oddziałów klasy VIII. Wynika to z tego, że łączna liczba uczniów w danych przedziałach wiekowych jest taka, że nie wypełnia organizacyjnie np. trzech istniejących w Gminie klas VII albo trzech klas VIII.

Należy zwrócić uwagę również na to, że reforma systemu oświaty przeprowadzana od 1 września 2017 r. spowodowała między innymi to, że w każdej szkole podstawowej muszą być realizowane zajęcia edukacyjne obejmujące również takie przedmioty jak biologia, fizyka, chemia, czyli te, które dotychczas były realizowane tylko w gimnazjach. O ile zapewnienie wyposażenia szkoły w Starej Dąbrowie – odpowiednio do wymagań wynikających z przepisów o podstawie programowej – nie stanowiło problemu (szkoła posiadała odpowiednio wyposażone sale do zajęć edukacyjnych realizowanych w gimnazjum), to w szkołach w Parlinie i w Chlebówku takiego wyposażenia – koniecznego w klasach VII i VIII – nie było. W związku z tym, że możliwości finansowe Gminy w tym zakresie są bardzo ograniczone, to do tej pory podjęto działania mające na celu odpowiednie dostosowanie bazy dydaktycznej w szkole w Chlebówku.

Stan obecny jest taki, że w szkole w Parlinie wciąż nie ma warunków do właściwej realizacji podstawy programowej w klasach VII i VIII w zakresie zajęć edukacyjnych z biologii, chemii i fizyki. Jednocześnie warunki finansowe Gminy nie pozwalają na podjęcie odpowiednich działań i na sfinansowanie wszystkich skutków reformy systemu oświaty. Skutki te w Gminie Stara Dąbrowa są dotkliwe głównie z tego powodu, że władze Gminy – kierując się zaleceniami Ministra Edukacji Narodowej – nie podjęły decyzji o likwidacji dotychczasowego Gimnazjum i przekształciły tę szkołę w kolejną szkołę podstawową. Niemożliwe do realizacji okazało się szczególnie to założenie ustawodawcy wprowadzającego reformę systemu oświaty, które zostało wyrażone w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe (Dz. U. 2017 r. poz. 60 z późn. zm.), zgodnie z którym, podejmując uchwałę o nowej sieci szkół (zgodnie z założeniami reformy), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego miał dążyć do tego, aby ośmioletnie szkoły podstawowe były szkołami o pełnej strukturze organizacyjnej oraz funkcjonującymi w jednym budynku lub jego bliskiej lokalizacji. Próba realizacji takiego założenia w warunkach Gminy Stara Dąbrowa, czyli gminy wiejskiej o specyficznej strukturze demograficznej – jak już dziś można stwierdzić – kończy się niepowodzeniem z organizacyjno – finansowego punktu widzenia.

W każdej ze szkół prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa istnieją oddziały przedszkolne. W oddziałach tych dzieci w wieku 3 – 6 lat realizują prawo do wychowania przedszkolnego oraz obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne.

Specyfikę struktury organizacyjnej szkół prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa najłatwiej dostrzec analizując które oddziały szkolne istnieją rzeczywiście w każdej ze szkół oraz jaka jest liczebność uczniów w tych oddziałach:

- 1) Zestawienie uczniów w **Publicznej Szkole Podstawowej w Starej Dąbrowie** w roku szkolnym 2018/2019 z podziałem na klasy:

Klasa	Ogółem uczniów
Oddział przedszkolny: 3 - 4 – latki	13
Oddział przedszkolny: 5 - 6 – latki	13
I	9
II	6
III	0
IV	19
V	17
VI	brak
VII	brak
Dwa oddziały klas VIII	28

Szkoła Podstawowa w Starej Dąbrowie: **ogółem uczniów: 79 (przy czym nie ma oddziału klasy III i VII), w tym 26 w oddziale przedszkolnym.**

Ponadto, w Publicznej Szkole Podstawowej w Starej Dąbrowie prowadzone są klasy dotychczasowego gimnazjum (po raz ostatni w roku szkolnym 2018/2019):

Klasa	Ogółem uczniów
III a	17
III b	12

Gimnazjum: **ogółem uczniów: 29.**

Łączna liczba uczniów w Publicznej Szkole Podstawowej w Starej Dąbrowie w roku szkolnym 2018/2019 – 134, w tym 29 to uczniowie dotychczasowego gimnazjum.

- 2) Zestawienie uczniów w **Publicznej Szkole Podstawowej w Parlinie** w roku szkolnym 2018/2019 z podziałem na klasy:

Klasa	Ogółem uczniów
Oddział przedszkolny: 3, 4 i 5 – latki	17
Oddział przedszkolny: 6 – latki	11
I	11
II	7
III	16
IV	17
V	16
VI	14
VII	21
VIII	brak

Szkoła Podstawowa w Parlinie: **ogółem uczniów: 130 (przy czym nie ma oddziału klasy VIII)**, w tym **28 w oddziale przedszkolnym**

- 3) Zestawienie uczniów w **Publicznej Szkole Podstawowej w Chlebówku** w roku szkolnym 2018/2019 z podziałem na klasy:

Klasa	Ogółem uczniów
Oddział przedszkolny: 5 – latki	12
Oddział przedszkolny: 6 – latki	16
I	10
II	9
III	12
IV	21
V (dwa oddziały)	34
VI	17
VII	18
VIII	brak

Szkoła Podstawowa w Chlebówku: **ogółem uczniów: 149 (przy czym nie ma oddziału klasy VIII)**, w tym **28 dzieci w oddziale przedszkolnym**.

Należy więc podkreślić, że liczebność uczniów we wszystkich oddziałach szkolnych jest mała, a w latach kolejnych będzie ulegała dalszemu obniżeniu.

Należy w tym miejscu ze szczególnym naciskiem stwierdzić, że szkoły prowadzone przez Gminę Stara Dąbrowa osiągają **zbyt niskie wyniki kształcenia**. Przejawia się głównie w niskiej ocenie wiedzy i umiejętności osiągananej przez uczniów szkół na egzaminach zewnętrznych.

Poniżej przedstawione zostaną wyniki egzaminów zewnętrznych uzyskiwane przez uczniów w szkołach prowadzonych przez Gminę. Obok wyników procentowych i staninowych uzyskiwanych przez uczniów w Gminie wskazane zostaną średnie wyniki procentowe i staninowe uzyskiwane w skali Województwa Zachodniopomorskiego.

Wyniki egzaminu gimnazjalisty w Publicznym Gimnazjum w Starej Dąbrowie

Wyniki: 2016 r.

Część	Szkoła	Wojew.	Kraj	Stanin
Historia i społeczeństwo	52,72	53,66	55	5 woj. 4 kraj
Język polski	62,09	64,93	69	5 woj. 4 kraj
Przedmioty Przyrodnicze	47,28	48,77	51	5 woj. 4 kraj
Matematyka	51,00	45,17	49	7 woj. 6 kraj
Język angielski p-p	51,89	62,93	64	4 woj. 4 kraj
Język niemiecki p-p	53,43	56,50	57	5 woj. 5 kraj

Wyniki: 2017 r.

Część	Szkoła	Wojew.	Kraj	Stanin Szkoły
Historia i społeczeństwo	51,61	55,87	59,00	4
Język polski	61,47	65,97	69	3
Przedmioty Przyrodnicze	40,03	49,44	52	2
Matematyka	38,58	43,21	47	4
Język angielski p.p.	51,71	66,43	67	3
Język niemiecki p.p.	60,35	53,98	54	6

Wyniki: 2018 r.

Część	Szkoła	Wojew.	Kraj	Stanin Szkoły
Historia i społeczeństwo	47,64	55,93	57	3
Język polski	54,60	65,01	65	2
Przedmioty Przyrodnicze	44,12	49,44	54	2
Matematyka	48,12	48,40	49	5
Język angielski p.p.	49,35	66,78	66	3
Język niemiecki p.p.	52,50	52,07	54	6

Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w Szkole Podstawowej w Chlebówku i w Szkole Podstawowej w Parlinie

W Szkole Podstawowej w Chlebówku i w Szkole Podstawowej w Parlinie, w ostatnich trzech latach przeprowadzono sprawdzian szóstoklasisty **jedynie w 2016 r.** i poniżej jedynie z tego roku prezentowane są wyniki:

Szkoła	Średni wynik w szkole (%)	Stanin Szkoły	Średni wynik w woj. Zach. – Pom. (%)	Średni wynik w kraju (%)	Stanin w woj. Zach. – Pom. i w kraju
Szkoła Podstawowa w Chlebówku	57,73	4	59,59	63	5
Szkoła Podstawowa w Parlinie	55,00	4 (z zastrz., że z jęz. polskiego – stanin 3)	59,59	63	5

2. Analiza finansowa.

Utrzymanie w Gminie Stara Dąbrowa trzech szkół, z których każda obejmuje swą strukturą klasy I – VIII, powoduje, że wydatki stałe Gminy na cele oświatowe są na tyle duże, że uniemożliwiają pełną realizację zadań Gminy związanych z innymi zadaniami, ale powodują również, że Gmina nie jest w stanie ponieść koniecznych nakładów związanych z funkcjonowaniem samych placówek oświatowych.

Zestawienie wysokości otrzymywanej przez Gminę subwencji oświatowej oraz koniecznych środków własnych, które Gmina wydatkuje na cele oświatowe, wskazuje na zasadniczą wadliwość systemu oświaty w Gminie Stara Dąbrowa. W roku 2018 wysokość subwencji oświatowej spadła, wysokość środków własnych przeznaczanych na oświatę musiała więc wzrosnąć, a jednocześnie łączne wydatki Gminy pozostają na niezmiennym poziomie. Wysokość subwencji oświatowej i łączne wydatki Gminy na oświatę – w tym środki własne – wynosiły:

1. 2016 r.

1) Subwencja: 3 718 487,00 zł.,

- 2) Środki własne z budżetu: 1 276 016,01 zł.,
- 3) Wydatki na oświatę (subwencja + środki własne): 4 903 149,84 zł.,
- 4) Wydatki bieżące gminy ogółem: 16 067 763,42 zł.

2. 2017 r.

- 1) Subwencja: 3 754 498,00 zł.,
- 2) Środki własne z budżetu: 1 094 207,11 zł.,
- 3) Wydatki na oświatę (subwencja + środki własne): 5 071 568,30 zł.,
- 4) Wydatki bieżące gminy ogółem: 16 941 904,29 zł.

3. 2018 r.

- 1) Subwencja: 3 394 681,00 zł.,
- 2) Środki własne z budżetu: 1 527 046,75 zł.,
- 3) Wydatki na oświatę (subwencja + środki własne): 5 085 042,98 zł.,
- 4) Wydatki bieżące gminy ogółem: 16 942 480,76 zł.

Należy podkreślić, że tendencja wzrostu wydatków własnych Gminy z przeznaczaniem na cele oświatowe będzie się utrzymywać ciągu kolejnych lat. Wynika to z niekorzystnej tendencji demograficznej w Gminie i systemu naliczania subwencji oświatowej z budżetu państwa, opierającej się w dużej mierze na tym, że kwota subwencji zależy w głównej mierze od ilości dzieci zapisanych do szkół w gminie. W każdej ze szkół klasy są bardzo mało liczne (w Parlinie i w Chlebówku średnio 14 uczniów w klasie), co powoduje, że koszty utrzymania szkół w Gminie są bardzo wysokie. Skutkuje to również tym, że w praktyce nie jest możliwe podejmowanie dziś i w najbliższej przyszłości jakichkolwiek działań inwestycyjnych, w tym tych, które w świetle przepisów prawa oświatowego są bezwzględnie konieczne.

Sama struktura wydatków Gminy na cele oświatowe jest wadliwa. Znaczącą ich część pochłaniają wydatki stałe: koszty utrzymania budynków i infrastruktury szkolnej, wynagrodzenia nauczycieli i innych pracowników szkół, oraz wypłaty kwot dodatków wyrównawczych dla nauczycieli, wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe oraz na dowóz dzieci do szkół. Kwoty przeznaczane na te cele w ciągu ostatnich trzech lat wzrosły niewspółmiernie do możliwości finansowych Gminy.

Reforma systemu oświaty wymusza na gminach dokonanie istotnych działań polegających na przystosowaniu szkół podstawowych do realizowania w każdej z nich także tych zajęć edukacyjnych, które do 2017 r. r. realizowany były tylko w gimnazjach. Jak już powiedziano wyżej, dotyczy to w szczególności zajęć edukacyjnych z fizyki, chemii i

biologii, które muszą być realizowane w warunkach określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej. Z wyjątkiem Szkoły Podstawowej w Starej Dąbrowie, żadna ze szkół prowadzonych przez Gminę nie jest do tego przygotowana, gdyż nie posiada odpowiednio wyposażonych sal lekcyjnych do przeprowadzenia tego rodzaju zajęć.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że koszty utrzymania szkół w Gminie Stara Dąbrowa, w przeliczeniu na jedno dziecko, należą i będą w ciągu kolejnych lat należały, do jednych z najwyższych w Województwie Zachodniopomorskim. Ze względu na warunki miejscowe i związane z tym niskie dochody Gminy Stara Dąbrowa, Gmina nie jest w stanie ponosić takich wydatków. Należy przy tym podkreślić, że bez zmiany struktury sieci szkół, stan ten będzie trwał w kolejnych latach i w ten sposób uniemożliwi dokonanie jakichkolwiek, w tym koniecznych, przedsięwzięć inwestycyjnych nie tylko w infrastrukturę i bazę szkół, ale również w inne obszary, które na mocy przepisów muszą być realizowane przez gminy.

3. Analiza demograficzna.

Określając kierunki rozwoju oświaty w Gminie Stara Dąbrowa należy uwzględnić specyficzną strukturę demograficzną Gminy. Jej cechą szczególną jest mała liczba dzieci podlegających obowiązkowi szkolnemu oraz jeszcze niższa liczba dzieci, które będą wchodziły w wiek szkolny w najbliższych kilku latach. Z danych z ewidencji ludności jasno wynika, że liczba dzieci, które będą wchodziły w wiek szkolny, będzie nieprzerwanie spadać do roku 2021/2022. Wystarczy wskazać, że dzieci mających miejsce zamieszkania na terenie Gminy Stara Dąbrowa urodzonych w 2012 r. jest 43, urodzonych w 2013 r. jest 40, a urodzonych w roku 2014 – 34 (!). Powoduje to, że liczba dzieci w kolejnych latach w każdej z 3 szkół w Gminie, w każdym z oddziałów, będzie rażąco niska.

Negatywne tendencje demograficzne w Gminie Stara Dąbrowa najpełniej ilustrują dane z ewidencji ludności. Liczba dzieci urodzonych w kolejnych latach 2011 – 2018 (czyli w latach, w których kolejne roczniki dzieci będą wchodziły w wiek szkolny), w poszczególnych obwodach szkolnym, zgodnie z obecnie obowiązującą strukturą szkół podstawowych w Gminie, przedstawia poniższa tabela.

Liczba dzieci wchodzących w wiek szkolny w kolejnych latach, zamieszkujących w obwodach szkolnych trzech szkół podstawowych:		
Szkoła Podstawowa	Obwody szkół	Liczba dzieci zamieszkujących urodzonych w kolejnych latach

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Szkoła Podstawowa w Starej Dąbrowie	Stara Dąbrowa, Nowa Dąbrowa, Krzywnica, Kicko	14	9	13	14	14	14	12	22
Szkoła Podstawowa w Chlebówku	Chlebowo, Chlebówko, Rosowo, Białuń, Wiry, Rokicie	14	16	7	5	11	13	12	12
Szkoła Podstawowa w Parlinie	Parlino, Tolcz, Łęczycza, Łęczyna, Łęczówka, Załącze, Moskorze, Storkówko	15	18	20	15	18	15	27	17
Łącznie		43	43	40	34	43	42	51	51

Od roku szkolnego 2023/2024 liczba dzieci – wg. stanu miejsca zamieszkania z kwietnia 2019 r. – liczba dzieci zamieszkujących w Gminie będzie nieco wyższa, co oznacza, dopiero wówczas do klas pierwszych może trafić taka liczba dzieci, że dwa oddziały w skali całej Gminy będą wypełnione uczniami

Biorąc pod uwagę obecne i przyszłe potrzeby społeczności lokalnej, a w szczególności liczebność dzieci w wieku szkolnym, a także liczbę dzieci w wieku do 3 lat i liczbę urodzeń, Gmina Stara Dąbrowa nie może utrzymywać trzech szkół podstawowych. Wystarczy zwrócić uwagę na to, że w roku szkolnym 2018/2019:

1. w Szkole Podstawowej w Parlinie uczy się łącznie 130 uczniów, z czego w klasach VII – VIII 21 uczniów, z zastrzeżeniem, że w Szkole tej nie ma klasy VIII;
2. w Szkole Podstawowej w Chlebówku uczy się łącznie 142 uczniów, z czego w klasach VII – VIII 16 uczniów, z zastrzeżeniem, że w Szkole tej nie ma klasy VII;

3. w Szkole Podstawowej w Starej Dąbrowie uczy się łącznie 115 uczniów, z czego w klasach VII – VIII 38 uczniów, z zastrzeżeniem, że w Szkole tej nie ma klasy VII i VIII; natomiast w oddziale „0” jest 13 dzieci, a w klasach I – III: 17 uczniów, z zastrzeżeniem, że w Szkole tej nie ma klasy III.

Biorąc pod uwagę powyższe zestawienie, należy podkreślić, że obecnie każda z 3 szkół prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa jest szkołą, w której nie ma wszystkich oddziałów przewidzianych w ustawie Prawo oświatowe dla szkół podstawowych. Warunki demograficzne w Gminie już obecnie powodują, że każda ze szkół jest szkołą z niepełną liczbą oddziałów.

Liczba dzieci wchodzących w wiek szkolny w kolejnych latach będzie malała. Z prognoz przyjętych w Gminie na podstawie danych z ewidencji ludności wynika, że roku szkolnym 2019/2020 liczba uczniów w kolejnych oddziałach będzie wynosić:

1. w Szkole Podstawowej w Starej Dąbrowie:

- 1) w klasie I – 7 osób;
- 2) w klasie II – 9 osób;
- 3) w klasie III – 6 osób.

2. w Szkole Podstawowej w Parlinie:

- 1) w klasie I – 10 osób;
- 2) w klasie II – 12 osób;
- 3) w klasie III – 7 osób.

3. w Szkole Podstawowej w Chlebówku:

- 1) w klasie I – 15 osób;
- 2) w klasie II – 10 osób;
- 3) w klasie III – 9 osób.

Również liczba dzieci podlegających obowiązkowemu rocznemu przygotowaniu przedszkolnemu oraz liczba dzieci w wieku 3 – 5 lat jest taka, że w każdej z trzech szkół w roku szkolnym 2019/2020 będą musiały istnieć oddziały przedszkolne łączone: dla dzieci 3 - 4 – letnich oraz dla dzieci 5 - 6 – letnich.

Struktura demograficzna Gminy w zestawieniu z mechanizmem obliczania subwencji oświatowej dla gmin, gdzie jej wysokość zależy w głównej mierze od liczby dzieci zapisanych do szkół, powoduje, że koszty utrzymania systemu oświaty w Gminie Stara Dąbrowa są bardzo wysokie i że będą rosły. W związku z tym, że wysokość utrzymania infrastruktury szkolnej w trzech szkołach jest co do zasady stała, mała liczba dzieci oznacza

niską kwotę subwencji oświatowej z budżetu państwa, co w konsekwencji powoduje, że kwota środków finansowych przeznaczanych w Gminie na jedno dziecko wciąż rośnie.

4. Analiza możliwych rozwiązań.

Gmina Stara Dąbrowa zamierza dokonać zmian w systemie sieci prowadzonych przez siebie szkół. **Celem tej zmiany jest przede wszystkim:**

1. racjonalizacja sieci szkół poprzez dostosowanie sieci do potrzeb mieszkańców Gminy;
2. racjonalizacja sieci szkół poprzez dostosowanie do struktury demograficznej na terenie Gminy;
3. umożliwienie dzieciom zamieszkującym na terenie Gminy Stara Dąbrowa pełną realizację prawa do wychowania przedszkolnego.

Obecny system placówek oświatowych na terenie Gminy Stara Dąbrowa jest wadliwy z punktu widzenia mieszkańców, w tym ich prawa do realizacji obowiązku szkolnego, obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego oraz prawa do wychowania przedszkolnego w warunkach określonych przez przepisy prawa. System ten, biorąc pod uwagę realne możliwości Gminy, jest również wadliwy ekonomicznie.

W przypadku Gminy Stara Dąbrowa konieczne jest dokonanie zmian systemowych, dotyczących wszystkich szkół prowadzonych przez Gminę. W Gminie Stara Dąbrowa prowadzone są aż trzy szkoły i wszystkie te szkoły mają znacząco ograniczone możliwości finansowania. Dlatego koniecznym elementem zmian systemowych jest zmniejszenie liczby szkół prowadzonych przez Gminę, co pozwoli na przeznaczenie środków finansowych na rozbudowę infrastruktury oświatowej w szkołach, a także na zwiększenie liczby miejsc w oddziałach przedszkolnych.

Wraz ze zmianą struktury organizacyjnej szkół prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa zmianie ulegnie system dowozów dzieci do szkół, tak aby każde dziecko, którego droga do szkoły przekracza liczbę kilometrów określoną w ustawie Prawo oświatowe, miało zapewniony bezpłatny dowóz z miejsca zamieszkania do szkoły.

Władze Gminy Stara Dąbrowa brały pod uwagę możliwość realizacji zmian strukturalnych w sieci szkół z wykorzystaniem jednego z trzech następujących rozwiązań:

1. Przekształcanie Szkoły Podstawowej w Parlinie w szkołę o niepełnej strukturze organizacyjnej, w której byłaby realizowana edukacja wczesnoszkolna, a tym samym prowadzone byłyby wyłącznie oddziały klas I – III oraz oddziały przedszkolne z jednoczesnym przekształceniem Szkoły Podstawowej w Starej Dąbrowie również w

szkołę o niepełnej strukturze organizacyjnej obejmującej wyłącznie oddziały klas IV – VIII.

Rozwiązanie takie jest jednak rozwiązaniem niemożliwym w świetle przepisów prawa oświatowego, które nie przewidują możliwości funkcjonowania szkół o niepełnej strukturze organizacyjnej obejmującej wyłącznie oddziały klas IV – VIII. Brak prawnych możliwości realizacji takiego wariantu został potwierdzony niezależnie w toku analizy prawnej oraz poprzez opinię Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty. W toku rozmów z przedstawicielami władz Gminy, Zachodniopomorski Kurator Oświaty oświadczył w sposób jednoznaczny, że takie rozwiązanie w świetle jasnych i jednoznacznych przepisów prawa obowiązujących w tym zakresie, nie może być zaakceptowane przez organ nadzoru pedagogicznego.

2. Utworzenie w Parlinie Szkoły Filialnej Szkoły w Starej Dąbrowie z założeniem, że w szkole w Parlinie byłaby realizowana edukacja wczesnoszkolna w oddziałach klas I – III oraz edukacja przedszkolna w oddziałach przedszkolnych z utrzymaniem Szkoły Podstawowej w Starej Dąbrowie jako szkoły o pełnej strukturze organizacyjnej obejmującej oddziały klas I – VIII oraz oddziały przedszkolne w odrębnym budynku

Takie rozwiązanie jest w pełni dopuszczalne przez prawo oświatowe, a jednocześnie jest optymalne pod względem organizacyjnym i finansowym. Przede wszystkim zostało pozytywnie zaopiniowane przez Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty, z jednoznacznym wskazaniem, że jest to najlepsze rozwiązanie z punktu widzenia Gminy, systemu oświaty, wymagań wynikających przepisów nowego prawa oświatowego, w tym reformy systemu oświaty oraz słuszych interesów uczniów i ich rodziców oraz potrzeb społeczności lokalnej.

3. Likwidacja Szkoły Podstawowej w Parlinie bez utworzenia Szkoły Filialnej w Parlinie i utrzymanie w niezmienionej strukturze organizacyjnej Szkoły Podstawowej w Starej Dąbrowie. Takie rozwiązanie, choć przynoszące największe korzyści ekonomiczne (zmniejszenie wydatków na oświatę o ok. 1 mln zł. rocznie) i organizacyjnych, zostało odrzucone przez władze Gminy jako rozwiązanie niekorzystne z punktu widzenia oczekiwań mieszkańców Gminy.

W analizie możliwych rozwiązań uwzględniono różne czynniki i skutki, w tym finansowe, braku jakichkolwiek działań strategicznych, czyli pozostawienie stanu obecnego. Ogólna symulacja skutków finansowych możliwych rozwiązań przedstawia się następująco:

1. Likwidacja jednej spośród trzech szkół podstawowych bez utworzenia szkoły filialnej mogłaby przynieść ograniczenie wydatków o ok. 1 000 000,00 zł. rocznie.
2. Likwidacja jednej spośród szkół podstawowych i jednocześnie utworzenie szkoły filialnej, to ograniczenie wydatków o ok. 475 000,00 zł. rocznie.

3. Likwidacja jednej spośród szkół podstawowych i utworzenie, np. przez nauczycieli niepublicznej szkoły, to ograniczenie wydatków o ok. 1 000 000,00 zł. z jednoczesną koniecznością ponoszenia kosztów na dowóz dzieci do tej szkoły.
4. Pozostawienie stanu obecnego, tzn. trzech szkół podstawowych o strukturze organizacyjnej od I do VIII klasy w każdej szkole – to pozostawienie dodatkowych wydatków Gminy na poziomie co najmniej 1 500 000,00 zł. rocznie – z dużym ryzykiem zwiększenia tej kwoty w latach kolejnych.

II. Zmiana struktury placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa.

1. Likwidacja Szkoły Podstawowej w Parlinie.

W rezultacie dokładnej i wszechstronnej analizy możliwych rozwiązań zmierzających do poprawy funkcjonowania systemu placówek oświatowych, dokonanej przez władze Gminy, prawników i Kuratora Oświaty, Wójt Gminy Stara Dąbrowa podjął decyzję o rekomendowaniu Radzie Gminy Stara Dąbrowa wariantu, którego podstawą organizacyjną jest **likwidacja Publicznej Szkoły Podstawowej w Parlinie z jednoczesnym utworzeniem Szkoły Filialnej Szkoły Podstawowej w Starej Dąbrowie z siedzibą w Parlinie**. Takie rozwiązanie przyniesie oczekiwane przez mieszkańców i władze Gminy efekty organizacyjne oraz wymierne efekty ekonomiczne.

Intencją władz Gminy jest to, aby w Parlinie wciąż funkcjonował budynek szkoły wykorzystywany na realizację zadań oświatowych wynikających z obowiązku Gminy. Zgodnie z przepisami prawa oświatowego, utworzenie Szkoły Filialnej musi być w tym przypadku poprzedzone wykonaniem czynności w toku których nastąpi likwidacja Szkoły Podstawowej w Parlinie, przy jednoczesnym zachowaniu infrastruktury tej szkoły do realizacji celów oświatowych i innych celów edukacyjnych, społecznych i kulturalnych.

2. Utworzenie Szkoły Filialnej Szkoły Podstawowej w Starej Dąbrowie z siedzibą w Parlinie.

Wraz z likwidacją Szkoły Podstawowej w Parlinie **zmieniona zostanie struktura organizacyjna Szkoły Podstawowej w Starej Dąbrowie**, w której:

1. Będą istniały wszystkie oddziały szkolne poczynając od oddziału klasy I do oddziału klasy VIII; stanie się tak na skutek przeniesienia miejsca realizacji obowiązku szkolnego

dzieci klas IV – VIII z obwodów dotychczasowej szkoły w Parlinie do obwodów szkoły w Starej Dąbrowie.

2. Utworzona zostanie Szkoła Filialna Szkoły Podstawowej w Starej Dąbrowie – z siedzibą w Parlinie, przy czym szkoła w Parlinie będzie obejmowała oddziały klas I – III oraz oddziały przedszkolne.
3. W Szkole Podstawowej w Starej Dąbrowie będzie realizowana edukacja przedszkolna – w oddziałach przedszkolnych w odrębnym budynku Szkoły.

Powyżej opisana zmiana struktury sieci szkół nie spowoduje więc, że w Parlinie nie będzie szkoły. W Parlinie, w dotychczasowym miejscu realizacji zajęć edukacyjnych, będzie istniała Szkoła Filialna, w której realizowane będzie prawo do wychowania przedszkolnego, a dzieci będą mogły – w miarę możliwości najbliższej swojego miejsca zamieszkania – realizować obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego oraz obowiązek szkolny do klasy III – ej włącznie.

Zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 89 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe, Wójt Gminy Stara Dąbrowa wystąpił do Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty o wydanie opinii w sprawie zamiaru likwidacji Publicznej Szkoły Podstawowej w Parlinie. Zachodniopomorski Kurator Oświaty, wydał postanowienie w którym wyraził pozytywną opinię o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej w Parlinie, a pismo Kuratora Oświaty w tej sprawie wpłynęło do Urzędu Gminy Stara Dąbrowa.

Należy podkreślić, że utworzenie Szkoły Filialnej w Parlinie obejmującej swą strukturą organizacyjną klasy I – III oraz oddziały przedszkolne, jest rozwiązaniem pozytywnym z punktu widzenia uczniów, jak również nauczycieli zatrudnionych w szkołach w Starej Dąbrowie i w Parlinie. Konieczne jest uwzględnienie tego, że brak decyzji dotyczących struktury systemu szkół prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa nie tyle utrwała wadliwy stan, ale w toku kolejnych kilku lat znacznie ten stan pogorszy.

Liczba dzieci zamieszkujących na terenie Gminy wciąż spada, co pociąga za sobą spadek liczby uczniów zapisywanych do szkół w Gminie. W każdej z klas szkół prowadzonych przez Gminę, dzieci będzie coraz mniej, co spowoduje dalsze zmniejszenie liczby oddziałów w szkołach, głównie ze względu na konieczność tworzenia klas łączonych – tzn. takich klas, które łączą dzieci różnych roczników. Oczywiście wpłynęłoby to negatywnie na jakość procesu dydaktyczno – wychowawczego oraz doprowadziłoby do znaczącego zmniejszenia liczby godzin zajęć prowadzonych w szkołach, a tym samym do ograniczenia wymiarów zatrudnienia nauczycieli pracujących w szkołach. Jest to wyraźnie widoczne w Szkole Podstawowej w Starej Dąbrowie. Poczynając od 2017 r., liczba godzin realizowanych w szkole znacząco spadła i jest to wynikiem decyzji o przekształceniu dotychczasowego Gimnazjum w kolejną szkołę podstawową. W takim rozwiązaniu powstała szkoła, która

przyjmuje uczniów poczynając od klasy I. Jednocześnie w zasadzie nie prowadzono regularnego naboru do klas IV – VI, co spowodowało, że w Szkole tej nie ma oddziałów klasy III, VI i VII. Bez zmian strukturalnych systemu szkół prowadzonych przez Gminę, w roku szkolnym 2019/2020, w Szkole w Starej Dąbrowie nie będzie więc oddziałów klas IV, VII i VIII. Oznaczałoby to, że większość zajęć edukacyjnych, realizowanych dotychczas w klasach dotychczasowego gimnazjum, nie będzie ujęta w organizacji pracy szkoły, a zatrudnienie nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami musiałoby być znacząco ograniczone. Skutek ten nastąpiłby w tej szkole, która spośród prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa jest najlepiej przygotowana do realizacji podstawy programowej w klasach VI – VIII, czyli tam, gdzie według obowiązującej od 2017 r. podstawy programowej, mają być realizowane zajęcia dotychczas realizowane w gimnazjach.

Jednocześnie, w Szkole Podstawowej w Parlinie, liczba uczniów – w stosunku do stanu sprzed 2017 r. – wzrosłaby. Biorąc jednak pod uwagę warunki lokalowe Szkoły w Parlinie i stan infrastruktury, w tym tej, która służy do realizacji procesu dydaktyczno – wychowawczego i podstawy programowej, przyjęcie większej liczby dzieci do tej szkoły byłoby niemożliwe. Konstrukcja budynku, jego stan bezpieczeństwa uniemożliwia zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy wymaganych przez przepisy prawa oświatowego i przepisy sanitarne oraz przepisy budowlane. **Szkoła ta dobrze wypełniała funkcje 6 – letniej szkoły podstawowej, ale nie jest w stanie wypełnić funkcji 8 – letniej szkoły podstawowej, w której na bardzo małej powierzchni obok dzieci 6 – letnich będą funkcjonowały dzieci 15 – letnie.**

Utworzenie w Parlinie Szkoły Filialnej pozwoli na istnienie szkoły, która swe funkcje oświatowe będzie realizowała wobec dzieci młodszych: dzieci w wieku przedszkolnych oraz dzieci w wieku wczesnoszkolnym.

3. Zwiększenie liczby miejsc w oddziałach przedszkolnych prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa w Szkołach w Starej Dąbrowie oraz w Filii Szkoły w Parlinie i w Szkole Podstawowej w Chlebówku.

Kolejnym elementem zmian organizacyjnych w systemie placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa jest **zwiększenie dostępności do realizacji prawa do wychowania przedszkolnego dzieci zamieszkujących na terenie Gminy.** Strategia oświatowa Gminy zakłada, że każde dziecko zamieszkujące na terenie Gminy będzie mogło realizować prawo do wychowania przedszkolnego w oddziałach przedszkolnych na terenie Gminy Stara Dąbrowa.

Dlatego, planuje się (po uzyskaniu odpowiednich pozwoleń) zwiększyć liczbę oddziałów przedszkolnych. Dotyczy to przede wszystkim Szkoły Filialnej w Parlinie, która –

zgodnie z założeniami strategii oświatowej – **ma być miejscem funkcjonalnie i organizacyjnie przeznaczonym do realizacji wychowania przedszkolnego oraz nauczania wczesnoszkolnego**. Jeśli taka będzie wola rodziców, to w Szkole Filialnej w Parlinie będą funkcjonowały:

1. odrębne oddziały przedszkolne dla dzieci w każdej grupie wiekowej oraz
2. odrębne oddziały dla dzieci 6 – letnich realizujących obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne.

W założeniach władz Gminy **Szkoła Filialna w Parlinie miałaby stanowić centrum wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego** dla dzieci zamieszkujących na terenie Gminy.

Wszystkie konieczne inwestycje w infrastrukturę Szkoły Filialnej w Parlinie zostaną podporządkowane temu, aby dzieci w wieku 3 – 6 lat oraz dzieci objęte nauczaniem wczesnoszkolnym, przebywały w warunkach, które zapewnią pełną realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej nauczania wczesnoszkolnego. Celem Gminy jest przy tym, aby każda grupa wiekowa dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym i nauczaniem wczesnoszkolnym, miała zajęcia w odrębnych salach.

W budynku Szkoły Filialnej w Parlinie planowane jest uruchomienie, niezależnie od zajęć dla dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, dodatkowych zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia dzieci. Zajęcia opieki świetlicowej mają być realizowane w czasie przed zajęciami i po zajęciach dzieci z klas I – III, z założeniem, że świetlica ma być czynna każdego dnia nie krócej niż do godziny 16.00.

Również w Szkole Podstawowej w Starej Dąbrowie i Szkole Podstawowej w Chlebówku, mają istnieć oddziały przedszkolne. Jeśli będzie taka potrzeba rodziców i dzieci, to także w tych szkołach, wychowanie przedszkolne będzie realizowane dla każdej grupy wiekowej odrębnie.

III. Nowa strategia w zakresie oferty edukacyjnej szkół prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa.

1. **Unowocześnienie oraz dostosowanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i rodziców oraz do reformy systemu edukacji w Polsce – podniesienie jakości kształcenia.**

W roku szkolnym 2019/2020, najpóźniej do końca września 2019 r. **opracowane zostaną wyniki ogólnej diagnozy potrzeb i zainteresowań uczniów szkół prowadzonych**

przez Gminę. Diagnozę przedstawią dyrektorzy Wójtowi Gminy. W takiej diagnozie muszą być uwzględnione:

1. Wyniki egzaminu ósmoklasisty, ze szczególnym uwzględnieniem określenia poziomu i skuteczności realizacji podstawy programowej;
2. Obszary wymagające opracowania i wdrożenia działań naprawczych wraz z propozycją tych działań;
3. Potrzeby zgłoszone przez nauczycieli poszczególnych zajęć edukacyjnych;
4. Potrzeby zgłoszone przez uczniów;
5. Potrzeby zgłoszone przez rodziców.

Następnie takie określenie potrzeb i zainteresowań uczniów będzie przez dyrektorów szkół dokonywane każdego roku do końca września.

Efektom ogólnej diagnozy potrzeb i zainteresowań uczniów mają być:

1. **Opracowanie działań i narzędzi, których wdrożenie podniesie poziom wiedzy i umiejętności wymaganych od uczniów przez podstawę programową i koniecznych do uzyskania wyższych wyników egzaminów zewnętrznych** – z założeniem, że celem minimalnym jest osiągnięcie przez uczniów szkół prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa co najmniej poziomu średnich wyników w Województwie Zachodniopomorskim w każdym obszarze podlegającym sprawdzeniu na egzaminie ósmoklasisty. Należy wyznaczyć cztery szczególne obszary, w których muszą być podejmowane działania w ramach poprawy skuteczności nabywania przez uczniów wiedzy i umiejętności określonych podstawą programową oraz wymaganych na egzaminach zewnętrznych:
  - 1) Język polski i historią;
  - 2) Matematyka;
  - 3) Fizyka z biologią i chemią;
  - 4) Języki obce.
2. **Opracowanie i ujednoczenie narzędzi pomiarowych, do opisu poziomu przyrostu wiedzy i umiejętności,** których wykorzystanie na kolejnych etapach kształcenia pozwoli na:
  - 1) ocenę prawidłowości realizowanego przez nauczycieli procesu dydaktycznego w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
  - 2) precyzyjne określenie obszarów wymagających pogłębionej pracy z uczniem w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć dodatkowych;

Narzędzia pomiarowe mają być opracowane dla czterech obszarów:

- a) Język polski i historia;
- b) Matematyka;
- c) Fizyka z biologią i chemią;
- d) Języki obce

3. Opracowanie oferty i programu zajęć dodatkowych realizowanych w ramach:

- 1) godzin przyznanych przez organ prowadzący na realizację treści nauczania w ramach określonych w planie nauczania zajęć edukacyjnych oraz
- 2) godzin w ramach zajęć dodatkowych realizowanych przez nauczycieli w związku z obowiązkiem wykonywania zajęć i czynności uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów.

4. Opracowanie oferty i programu zajęć dodatkowych:

- 1) doskonalących umiejętności społeczne i personalne uczniów;
- 2) doskonalących i rozwijających zainteresowania uczniów nie wynikające wprost z podstawy programowej.

5. Dostosowanie treści i metod zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, zgodnie z podstawą programową doradztwo zawodowego, oraz pomocy psychologiczno – pedagogicznej do specyfiki i warunków miejscowych.

Wyznacznikiem osiągnięcia powyżej określonych celów będzie osiągnięcie przez uczniów szkół prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa co najmniej wyników na poziomie średniego wyników w Województwie Zachodniopomorskim. Jako podstawę do przyjęcia, że podejmowane przez szkoły działania przynoszą efekty wyznaczone przez ten cel, uznaje się wyniki sprawdzianu po VI klasie oraz egzaminu ósmoklasisty osiągnięte przez uczniów w ostatnich trzech latach (tj. w latach 2016 – 2018). Należy przy tym analizować wyniki procentowe uzyskiwane przez uczniów oraz staniny. Minimalną miarą sukcesu będzie, gdy minimalny wynik stanin będzie nie niż 5 w każdym z obszarów.

Elementem niniejszej strategii jest założenie, zgodnie z którym **dyrektorzy szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę, w informacji składanej corocznie Radzie Gminy, będą wykazywali:**

1. w jakim zakresie wdrażali cele i działania określone w strategii rozwoju oświaty;
2. w jakim zakresie osiągnęli oczekiwane przez strategię rozwoju oświaty wytyczne i w jakim zakresie osiągnęli oczekiwane efekty.

2. Poszerzenie funkcji opiekuńczo – wychowawczej szkół.

Jednym z zasadniczych elementów strategii rozwoju oświaty na terenie Gminy Stara Dąbrowa jest osiągnięcie stanu, w którym budynki i infrastruktura Szkół prowadzonych przez Gminę zostanie wykorzystana nie tylko do realizacji obowiązków związanych z procesem dydaktycznym, ale również z innymi celami i zadaniami szkoły: opiekuńczą i wychowawczą. W tym celu zakłada się wdrożenie **dwóch założeń istotnych z punktu widzenia nie tylko dzieci pobierających naukę w szkołach, ale z punktu widzenia wszystkich mieszkańców Gminy:**

1. wydłużenie czasu pracy świetlic szkolnych;
2. udostępnienie infrastruktury świetlicowej szkół na potrzeby świetlic gminnych – wykorzystanie obiektów oświatowych dla realizacji potrzeb społecznych i kulturalnych wszystkich mieszkańców Gminy a nie jedynie uczniów zapisanych do szkoły.

W ankiecie przeprowadzonej w styczniu 2019 r. mieszkańcy Gminy wyrazili jednoznaczne oczekiwanie co do tego, aby świetlice szkolne były w większym zakresie niż dotychczas dostępne dla dzieci szkolnych.

Świetlice szkolne będą spełniały co najmniej dwie funkcje wobec dzieci zapisanych do szkół: będą miejscem, gdzie dzieci będą mogły w bezpiecznych i higienicznych warunkach oczekiwać na rozpoczęcie zajęć lekcyjnych lub – po zakończeniu zajęć w danym dniu – na odjazd do domów autobusem szkolnym. W związku z tym zakłada się, że świetlice w szkołach będą funkcjonowały od godzin rannych, np. od godz. 7.00 do godzin popołudniowych, np. do godz. 16.00:

Po drugie, w ramach opieki świetlicowej dzieciom zostanie zaproponowany zostaw zajęć dodatkowych: w godzinach rannych przed zajęciami lekcyjnymi i po południu, czyli po zajęciach edukacyjnych; w tym czasie będą realizowane w świetlicy kółka i inne zajęcia wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w szczególności dla uczniów potrzebujących pomocy nauczycieli np. w wykonywaniu zadań domowych.

Zakłada się ponadto, że **część obiektów szkolnych, w szczególności świetlice szkolne oraz szkolne obiekty sportowe, będą mogły być wykorzystane w godzinach popołudniowych na potrzeby świetlic wiejskich, gdzie będą realizowane zajęcia dodatkowe dla uczniów i rodziców oraz do realizacji celów związanych ze sportem i rekreacją.**

W każdej ze szkół prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa istnieje stosunkowo dobrze wyposażona infrastruktura sportowa:

1. na terenie Szkoły Podstawowej w Starej Dąbrowie jest boisko Orlik oraz przestronna sala gimnastyczna;
2. na terenie Szkoły Podstawowej w Chlebówku funkcjonuje boisko Orlik;
3. przy Szkole w Parlinie jest sala gimnastyczna.

Każdy z tych obiektów powinien być wykorzystywany nie tylko w celu realizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych, ale również w celu rozwijania potrzeb i pasji związanych z aktywnością fizyczną oraz upowszechniania zdrowego stylu życia. Dyrektorzy szkół dokonają przeglądu infrastruktury szkolnej i po uzgodnieniu rodzaju możliwych do prowadzenia zajęć, zgłoszą władzom Gminy ewentualne potrzeby w zakresie wzbogacenia tej infrastruktury.

3. Zajęcia dodatkowe w szkołach i w oddziałach przedszkolnych – dla dzieci z terenu Gminy

Jednym z zasadniczych elementów zadań związanych z poszerzeniem oferty edukacyjnej szkół prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa, jest **wprowadzenie szerokiej, atrakcyjnej i koniecznej z punktu widzenia potrzeb dzieci i rodziców oferty zajęć dodatkowych**. Władze Gminy przyjmują tu zasadę, zgodnie z którą zajęcia dodatkowe realizowane w szkołach prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa będą dla uczniów nieodpłatne. Natomiast zajęcia dodatkowe prowadzone z dziećmi w oddziałach przedszkolnych, mogą być realizowane odpłatnie.

Celem zajęć dodatkowych ma być:

1. Rozwój zainteresowań dzieci i uczniów.
2. Ukierunkowanie procesu dydaktyczno – wychowawczego.
3. Zapobieganie powstawaniu trudności w nauce i specyficznym trudnościami w uczeniu się.
4. Pomoc w pokonaniu trudności w nauce i w uczeniu się.

W założeniu władz Gminy w nowej ofercie zajęć dodatkowych nie może chodzić tylko o tradycyjnie rozumiane „zajęcia wyrównawcze”, czy też „zajęcia dla uczniów mających trudności w nauce”. Każda ze szkół jest zobowiązana realizować – w ramach swych celów i zadań statutowych – prowadzić nie tylko zajęcia w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej, ale także zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w szczególności w celu kształtowania ich aktywności i kreatywności. Oferta zajęć dodatkowych

ma być więc tak skonstruowana w każdej ze szkół, aby jej adresatem było jak najszersze grono dzieci i uczniów.

Wszystkie zajęcia dodatkowe będą realizowane na podstawie opracowanych corocznie w szkołach (oddziałach przedszkolnych) i przekazanych organom Gminy, planów pracy szkoły w obszarze „pozalekcyjnej” oferty szkoły. Oferta taka będzie opracowana ze szczególnym uwzględnieniem:

1. potrzeb i zainteresowań uczniów, w oparciu o jednolite w każdej szkole, wypracowane przez dyrektorów i nauczycieli każdej ze szkół, narzędzia diagnostyczne oraz
2. priorytetów określających kierunki kształcenia i wychowania w Gminie, w Polsce i w Unii Europejskiej.

Oferta szkół musi skupić się w szczególności na takich działaniach, których realizacja **podniesienie jakości kształcenia i doprowadzi do szybkiej poprawy wyników kształcenia, w tym wyników osiągniętych przez uczniów na egzaminach zewnętrznych**. W związku z tym, władze Gminy priorytetowo traktują zajęcia dodatkowe z następujących trzech bloków zajęć dodatkowych:

1. Blok humanistyczny: język polski i historia, z zaleceniem opracowania i wdrożenia ścieżki międzyprzedmiotowej, która pomoże opanować wiedzę i umiejętności konieczne z punktu widzenia wymagań na egzaminie ósmoklasisty;
2. Blok przyrodniczy: geografia, przyroda i biologia, również z zaleceniem opracowania i wdrożenia ścieżki międzyprzedmiotowej, która pomoże opanować wiedzę i umiejętności konieczne z punktu widzenia wymagań na egzaminie ósmoklasisty;
3. Blok matematyczny: matematyka oraz ścieżka międzyprzedmiotowa obejmująca fizykę i chemię z matematyką z główną funkcją tej ścieżki jaką musi być opanowanie wiedzy i umiejętności koniecznych z punktu widzenia wymagań na egzaminie ósmoklasisty.

Zajęcia dodatkowe będą realizowane przez nauczycieli zatrudnionych w szkole oraz przez inne osoby. Część spośród tych zajęć nauczyciele będą realizowali w ramach swych obowiązków wynikających z zadań statutowych szkoły. Dopuszcza się również prowadzenie takich zajęć dodatkowych, dla których podstawą realizacji będzie konkurs ofert zgłaszanych do Gminy przez osoby zamierzające prowadzić takie zajęcia. Z tytułu prowadzenia zajęć na podstawie konkursu, będzie wypłacane dodatkowe wynagrodzenie. Dlatego część zajęć dodatkowych będzie prowadzona w ramach czasu pracy nauczyciela, a część na podstawie odrębnych umów zawieranych z nauczycielami. Zajęcia prowadzone na podstawie konkursu ofert będą mogły być realizowane przez nauczycieli zatrudnionych w danej szkole, a także przez osoby niebędące pracownikami danej szkoły. Nauczyciele danej szkoły będą mogli

prowadzić płatne zajęcia dodatkowe wyłącznie wówczas, gdy jednocześnie będą już prowadzić zajęcia dodatkowe w ramach obowiązków wynikających z zadań statutowych szkoły.

Realizacja oferty „pozalekcyjnej” szkół będzie następowała z wykorzystaniem obiektów szkół i ich infrastruktury oraz zasobów ludzkich tych szkół do realizacji zadań społecznych, oświatowych i kulturalnych nakierowanych na uczniów i rodziców w czasie poza obowiązkowymi zajęciami edukacyjnymi.

4. Pomocy pedagoga, psychologa i logopedy w każdej szkole.

Założeniem strategii rozwoju oświaty w Gminie Stara Dąbrowa jest to, aby poszerzyć dostępność do pomocy psychologa, pedagoga i logopedy. Adresatem tej pomocy mają być nie tylko dzieci i uczniowie, ale również rodzice.

Dlatego przyjmuje się, że w każdej szkole prowadzonej przez Gminę, będzie zatrudniony pedagog, psycholog i logopeda. Wymiar zatrudnienia będzie zależny od potrzeb mieszkańców, w szczególności dzieci w oddziałach przedszkolnych i uczniów w szkołach, ale również od tego, jaką ofertę pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej złożą specjaliści zatrudnieni na tych stanowiskach. Każdy z tych specjalistów ma oczywiście wykonywać zadania im przypisane przez szczegółowe przepisy prawa oświatowego oraz zadania z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Założeniem władz Gminy jest jednak to, aby pedagog, psycholog i logopeda, włączyli się w realizację zajęć dodatkowych, niezależnie od zadań wykonywanych przez nauczycieli i specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Część swych zajęć pedagog, psycholog i logopeda powinni realizować tak, aby z ich pomocy mogły korzystać dzieci i uczniowie po zakończeniu obowiązkowych zajęć edukacyjnych oraz rodzice po godzinach pracy.

Intencją władz Gminy jest również to, aby nauczyciele specjaliści silniej niż dotychczas włączyli się w działania mające na celu podniesienie jakości kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem poprawy wyników uzyskiwanych przez uczniów na egzaminach zewnętrznych.

IV. Restrukturyzacja wydatków Gminy Stara Dąbrowa na oświatę

Zmiany w systemie placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa są konieczne z punktu widzenia racjonalnego wykorzystania finansów publicznych,

których dysponentem jest Gmina. Stan, w którym na ogół wydatków Gminy w 2018 r., których suma wyniosła 16 942 480,76 zł., kwotę 1 527 046,75 zł. jako środki własne, Gmina wydatkowała na zadania oświatowe, jest niemożliwy do utrzymania. Trudno w tym przypadku mówić o realizacji zasady gospodarności i celowości w dysponowaniu finansami Gminy. Utrzymanie aż trzech szkół publicznych w Gminie pochłania koszty niewspółmierne do uzyskiwanych efektów. Jakość kształcenia i opieki w szkołach prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa jest niewystarczająca z punktu widzenia oczekiwań mieszkańców Gminy. Należy przyjąć, że co najmniej takie same efekty można uzyskać przy niższych nakładach finansowych.

Przy trzech małych szkołach wydatki Gminy na oświatę są rozproszone, a środki które obecnie Gmina wydatkuje na cele oświatowe nie pokrywają koniecznych wydatków. Szczególnie negatywnym zjawiskiem jest wzrost niekorzystnej relacji między kwotą subwencji oświatowej z budżetu państwa, a wysokością środków finansowych, które Gmina musi wydatkować na cele oświatowe – wysokość subwencji spada, a wysokość środków własnych rośnie. W konsekwencji każda ze szkół jest niedoinwestowana, przy czym braki w tym zakresie dotyczą samych podstaw funkcjonowania placówek oświatowych: zapewnienia dzieciom i uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w szkole oraz zapewnienia należytych warunków kształcenia z zachowaniem wszelkich wymagań wynikających z przepisów o podstawie programowej kształcenia ogólnego. Należy przy tym podkreślić, że obecnie z przyczyn demograficznych i wynikających z reformy systemu oświaty wdrażanej przez państwo, w żadnej z trzech szkół prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa nie ma pełnej liczby oddziałów (tzn. wszystkich klas od I do VIII). Powoduje to, że w każdej z tych trzech szkół część bazy dydaktycznej nie jest w pełni wykorzystywana. Kolejne środki przeznaczane dla każdej z trzech szkół również będą wykorzystywane jedynie częściowo.

Zmiany w systemie placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Stara Dąbrowa pozwolą na zahamowanie negatywnych skutków tych zjawisk. Poprzez likwidację Szkoły Podstawowej w Parlinie istniejącej dotychczas jako szkoły o pełnej strukturze organizacyjnej i utworzenie w tym samym budynku Szkoły Filialnej, nastąpi znaczące ograniczenie wydatków związanych z prowadzeniem dotychczas w szkole w Parlinie klas IV – VIII. Ze względu na warunki, w których musi być realizowane kształcenia w oddziałach klas IV – VIII, utrzymanie tych oddziałów w szkole zawsze jest znacząco droższe niż utrzymanie oddziałów nauczania wczesnoszkolnego.

Realizacja nowej strategii rozwoju oświaty w Gminie Stara Dąbrowa pozwoli na ograniczenie wydatków na system oświaty o ok. 475 000,00 zł rocznie. Należy jednak podkreślić, że zamiarem władz Gminy nie jest przeznaczenie tych środków na inne cele. Cała ta kwota – poprzez **koncentrację wydatków** na dwóch, a nie jak do tej pory na trzech

szkołach – **zostanie przeznaczona realizację zadań i celów oświatowych, społecznych i kulturalnych**. Kwotę powyższą władze Gminy zamierzając przeznaczyć na następujące ogólnie określone cele:

1. usprawnienie systemu dowozów dzieci do szkół;
2. doposażenie szkół w Starej Dąbrowie i w Chlebówku;
3. sfinansowanie części zajęć dodatkowych;
4. dofinansowanie świetlic szkolnych z poszerzeniem ich wykorzystania na cele świetlic wiejskich.

W ten sposób osiągnięte zostaną niektóre spośród efektów i korzyści ekonomicznych i społecznych bez zwiększania łącznej kwoty wydatków budżetowych.

Wskazując bardziej szczegółowo, na jakie cele zostaną przeznaczone środki finansowe, które pozostaną w budżecie Gminy w związku z likwidacją Szkoły Podstawowej w Parlinie i utworzeniem tam Szkoły Filialnej, należy stwierdzić, że założeniem władz Gminy jest to aby środki te zostały przeznaczone na:

1. poprawę stanu bezpieczeństwa w Szkole Filialnej w Parlinie i dostosowanie warunków do potrzeb dzieci młodszych – dzieci objętych przygotowaniem przedszkolnym i obowiązkiem szkolnym w klasach I – III;
2. doposażenie szkół w zakresie bazy dydaktycznej zgodnie z wymaganiami określonymi przez podstawę programową oraz wynikającymi z konieczności dostosowania warunków kształcenia i wychowania do reformy systemu oświaty wdrażanej od 2017 r.;
3. inne cele oświatowe, w szczególności na:
  - 1) oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej w Chlebówku i w Szkole Podstawowej w Starej Dąbrowie,
  - 2) zajęcia dodatkowe odpowiadające potrzebom uczniów, z nastawieniem na realizację celu kluczowego, jakim jest podniesienie jakości kształcenia w szkołach,
  - 3) zajęcia opieki świetlicowej odpowiadające potrzebom i zainteresowaniom uczniów,
  - 4) zajęcia aktywizujące uczniów, rodziców i nauczycieli;
4. na realizację innych zadań i celów koniecznych do rozwoju Gminy, w szczególności celów społecznych i kulturalnych, np. chodniki do obiektów, ścieżki rowerowe (np. łączące obiekty gminne z miejscami atrakcyjnymi krajobrazowo i turystycznie na terenie Gminy).

Stan finansów publicznych do 2018 r., których dysponentem jest Gmina Stara Dąbrowa jest taki, że bez zmian w systemie szkół prowadzonych przez Gminę, nie będzie

możliwe dokonywanie jakichkolwiek inwestycji w infrastrukturę oświatową. Natomiast brak takich inwestycji może spowodować powstanie realnego zagrożenia cofnięciem pozytywnych opinii o warunkach prowadzonej działalności oświatowej przez szkoły prowadzone przez Gminę.

V. **Zakończenie**

W wyniku analizy stanu oświaty w Gminie Stara Dąbrowa, **stwierdzono trzy zjawiska przesądzające o zasadniczej wadliwości tego systemu:**

1. Niska jakość kształcenia we wszystkich szkołach.
2. Oferta edukacyjna szkół niedostosowana do potrzeb uczniów;
3. Strukturalna i finansowa niewydolność systemu szkół wyrażająca się w zbyt dużej w stosunku do realnej, obecnej i przewidywanej, liczby dzieci podlegających obowiązkowi szkolnemu.

W niniejszej strategii zaproponowano konkretne rozwiązania, które w ciągu kilku lat pozwolą na ograniczenie tych negatywnych zjawisk albo na ich wykluczenie. **Skuteczność zaproponowanych rozwiązań jest uzależniona od spełnienia czterech warunków koniecznych:**

1. Przeprowadzenie zmian strukturalnych i organizacyjnych w systemie placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę.
2. Wsparcie władz Gminy w realizacji kolejnych, wskazanych w niniejszej strategii przedsięwzięć.
3. Aktywne i skuteczne zaangażowanie dyrektorów szkół prowadzonych przez Gminę oraz nauczycieli w tych zatrudnionych w realizację celów, działań i zadań określonych w niniejszej strategii.
4. Wsparcie mieszkańców Gminy – w szczególności rodziców dzieci zapisanych do szkół i oddziałów przedszkolnych prowadzonych przez Gminę – w realizację działań podejmowanych przez dyrektorów i nauczycieli szkół prowadzonych przez Gminę.

Po spełnieniu powyższych warunków, nowa strategii rozwoju oświaty w Gminie Stara Dąbrowa będzie mogła przynosić widoczne efekty poczynając od 2020/2021 r. (efekty finansowe i organizacyjne) oraz od 2023/2024 r. (efekty związane z jakością kształcenia).